

Кърт Вонегът
Елен в завода

Големите черни комини на завода „Илиум“ от корпорацията „Федерал апаратус“ бълваха кисели пушеци и сажди върху стотиците мъже и жени, които чакаха на опашка пред тухлената сграда на администрацията. Беше лято. Заводът „Илиум“ – второто по големина индустриално предприятие в Америка, увеличаваше персонала си с една трета, за да е в състояние да изпълни новите договори по въоръжаването. На всеки десетина минути един полицаи от вътрешната охрана отваряше вратата, изпускаше навън облак студен въздух от климатичната инсталация и викаше по трима нови кандидати.

– Следващите трима – каза полицаят.

След четиричасово чакане бе пуснат да влезе един среден на ръст мъж, приближаващ трийсетте, с тъмни очила и мустаци. Настроението и новият костюм, който беше купил за случая, бяха потъмнели от пушеците и августовското слънце, беше се отказал и от обяда, за да не загуби реда си. Но държанието му си оставаше весело. Той застана пред бюрото на приемната последен от групата, с която влезе.

– Фрезист, госпожо – каза първият.

– Отидете при господин Конъли в седма стая – отвърна жената.

– Формовчик, госпожо – обади се вторият.

– Господин Хойт, във втора стая. Квалификация? – вдигна тя поглед към благопристойния млад човек с потъмнелия от сажди костюм. – Стругар? Шлосер?

– Всичко, свързано с писането, госпожо.

– Искате да кажете специалист по реклама и маркетинг?

– Да... това.

Тя го изгледа със съмнение.

– Не съм много сигурна... Не сме пускали обява за такива специалисти. Не можете да работите на машина, нали?

– Само на пишеща – отвърна човекът.

Секретарката беше трезва млада жена.

– Компанията не използва мъже машинописци – каза тя. – Обадете се на господин Дилинг в двайсет и шеста стая. Може и да му дойде на ум някаква подходяща за вас работа.

Мъжът изпъна сакото и вратовръзката си и се усмихна, с което показваше, че за него тази работа не беше въпрос на оцеляване. Влезе в стая номер двайсет и шест и протегна ръка на господин Дилинг, който се оказа на неговата възраст.

– Господин Дилинг, казвам се Дейвид Потър. Чудех се дали нямате свободни места в рекламата и маркетинга и реших да се отбия да

попитам.

Господин Дилинг, който бе свикнал да разговаря с млади мъже, които се мъчеха да скрият колко много са закъсали за работа, реагира учтиво, но не се впечатли.

– Боя се, че идвате при нас в лош момент, господин Потър – каза той. – Конкуренцията за тези работни места е доста остра, а и в момента не разполагаме с кой знае какво.

Дейвид кимна.

– Разбирам. – Той не знаеше какво е да търсиш работа в голяма организация и господин Дилинг му демонстрираше що за изкуство е това – ако не умееш да работиш на машина. Започваше дуел.

– Все едно, седнете, господин Потър.

– Благодаря. – Той погледна часовника си. – Скоро трябва да се върна в редакцията на вестника.

– Работите в местен вестник?

– Да. Притежавам седмичник в Дорсет, на около десет мили от „Илиум“.

– О, да... зная. Хубаво малко градче. И смятате да се откажете от вестника, така ли?

– Ами... не, не съвсем. Купих го малко след войната и го издавам вече осем години, така че не бих искал да го спра. Но от друга страна ми се струва по-мъдро да се заема с нещо по-стабилно. Зависи каква възможност ще се появи.

– Имате ли семейство? – попита Дилинг любезно.

– Да. Жена ми, две момчета и две момичета.

– Голямо, добре балансирано семейство – отбеляза Дилинг. – А и вие сте млад.

– На двайсет и девет – отвърна Дейвид и се усмихна. – Всъщност, не смятахме да е толкова голямо. Родиха ни се близнаци. Момчетата са близнаци, а сега, преди няколко дни, дойдоха и момичетата.

– Не думай! – възкликна господин Дилинг и му намигна. – Това наистина може да накара един млад човек да се замисли за някаква по-голяма сигурност, нали? Със семейство като вашето...

И двамата гледаха на забележката като на най-обикновена любезност между двама семейни мъже.

– Истината е, че искахме две момчета и две момичета – обясни Потър, но не очаквахме да дойдат толкова бързо. Все едно, сега сме щастливи с тях. Що се отнася до осигуреността... Е, може би се самолаская, но административният и журналистическият опит, които имам, може да

се окажат ценни за някого, ако с вестника се случи нещо.

– Едно от дефицитните неща в тази страна – отбеляза Дилинг философски, съсредоточен върху запалването на цигарата си, – са хората, които знаят как да правят нещата, умеят да поемат отговорност и да довеждат всичко докрай. Ще ми се да имахме по-добри възможности в областта на рекламата и маркетинга. Работата е интересна и отговорна, но не знам дали ще ви допадне началната заплата.

– Вижте, аз само опипвам почвата... Искам да видя как стоят нещата. Нямам представа каква заплата може да взема човек като мен, с моя опит, в едно индустриално предприятие.

– Въпросът, който най-често задават хората с вашия опит е: „Колко високо мога да стигна и за колко време“. Отговорът е, че човек с желание за работа и творчески амбиции може да стигне до небето. Дали ще стигне бързо или бавно зависи от него самия, от това, на какво е способен и какво има желание да вложи в работата си. Човек като вас може да започне с... да кажем сто долара на седмица, но това не означава, че ще остане с тази заплата примерно две години или дори два месеца.

– Предполагам, че е достатъчно, за да се издържа семейство, докато нещата се задвижат.

– Работата в рекламния ни отдел ще ви се стори горе-долу същата, като тази, която вършите сега. Нашите хора поддържат много високо ниво и рекламните ни материали не свършват в кошчетата за боклук на редакциите на вестниците. Хората ни са професионалисти и уважавани журналисти. – Той се изправи. – Трябва да свърша нещо... ще ми отнеме десетина минути. Можете ли да останете? Разговорът ни ми доставя удоволствие.

Дейвид погледна часовника си.

– Да... предполагам, че ще мога да остана още десет-петнайсет минути.

Дилинг се върна след три минути, усмихнат на нещо свое.

– Току-що говорих по телефона с Лу Фламър, шефът на рекламата. Има нужда от дописник. Лу е терца. Всички тук са луди по него. Някога и той е работил в седмичник и предполагам, че заради това хората се разбират с него толкова лесно. Ей така, само за да опипам почвата, му казах за вас. Не съм поемал никакви ангажименти от ваше име. Обясних му само, че проверявате за всеки случай. И знаете ли какво отговори Лу?

– Познай какво се случи, Нан! – каза Дейвид Потър на жена си по телефона. Беше само по гашета и се обаждаше от поликлиниката на компанията. – Когато утре се прибереш от болницата, ще завариш у дома един солиден гражданин, който печели по сто и десет долара седмично, всяка седмица. Току що си получих пропускателна и минах медицинския преглед!

– О! – възкликна Нан стреснато. – Стана доста бързо, нали? Не мислех, че ще го направиш веднага.

– А какво да чакам?

– Ами... не знам. Имаш ли представа с какво си се заел? Никога не си работил за някой друг, освен за себе си, и не знаеш какво е да си в голяма организация. Наистина говорихме да попиташ за работа в „Илиум“, но останах с впечатлението, че ще задържиш вестника поне още година.

– След година ще съм на трийсет, Нан.

– Е, и?

– На такава възраст е късно да започваш кариера в индустрията. Тук има хора, които тогава ще навършат по десет години стаж в завода. Конкуренцията е жестока, а след година ще е още по-жестока. А и откъде мога да съм сигурен, че Джейсън все още ще иска да купи вестника? – Ед Джейсън беше помощникът на Потър, наскоро завършил колеж. Баща му искаше да му купи вестника на Дейвид. – Освен това работата в рекламата, която ми предложиха тук, няма да ме чака. Нан, сега беше времето да го направя. Днес следобед.

Нан въздъхна.

– Вероятно. Но ми се струва, че не е подходяща за теб. Някои хора се чувстват отлично в завода, този живот им допада. Ти, обаче, винаги си бил толкова свободен... Освен това обичаш вестника... Знаеш, че го обичаш.

– Обичам го и сърцето ще ми се скъса, че се разделям с него. Когато нямахме деца, беше чудесна работа, но сега е несигурна... Трябва да мислим за образованието на децата и всичко останало.

– Но, скъпи... вестникът също носеше пари.

– Да, но може да фалира ей така. – Той щракна с пръсти. – В някой ежедневник ще се появи страничка с новини от Дорсет или...

– Дорсет обича своя малък седмичник и няма да позволи това да се случи. Всички те харесват. Харесват работата ти.

Дейвид кимна.

– Ами след десет години?

– А какво ще стане след десет години в завода? Какво ще стане след десет години навсякъде другаде?

– Малко вероятно е заводът да го няма, Нан. Повече нямам право да рискувам, при такова голямо семейство, което разчита на мен.

– Скъпи, голямото семейство няма да е щастливо, ако не правиш това, което искаш. Дейвид, искам да продължиш да правиш каквото правеше досега – да пътуваш из околността, да събираш новини и обяви, да се прибираш вкъщи, за да пишеш каквото искаш, да пишеш в каквото вярваш. Ти! В завода!

– Трябва да го направя.

– Щом смяташ така. Аз казах думата си.

– Там пак ще се занимавам с журналистика. Първокласна журналистика.

– Само не продавай вестника на Джейсън веднага, моля те. Остави го да го поеме, но нека изчакаме поне месец, става ли?

– Няма смисъл да чакаме, но щом настояваш, съгласен съм. – Дейвид вдигна брошурата, която му дадоха след като мина медицинския преглед. – Чуй това, Нан: съгласно осигурителната политика на компанията, ще получавам по десет долара на ден за медицински разходи в случай на болест, пълна заплата за двайсет и шест седмици плюс сто долара за специални разходи. Получавам застраховка живот наполовина по-евтино, отколкото другаде. Каквото успея да вложа в държавни ценни книжа, след дванайсет години ще ми донесе пет процента премия от акциите на завода. Всяка година имам две седмици платен отпуск, а след петнайсет години стават три. Ставам член на голф клуба безплатно. След двайсет и пет години ще имам право на пенсия, поне сто двайсет и пет долара на месец, а ако напредна и се задържа на работа повече от двайсет и пет години – много повече.

– Боже мили! – възкликна Нан.

– Трябва да съм глупак, за да се откажа от това! – възкликна Дейвид.

– Въпреки всичко ми се ще да беше почакал, докато се върна с момиченцата. Докато свикнеш с тях. Имам чувството, че правиш това от страх.

– Не. Глупости, Нан. Целуни момиченцата от мен. Сега трябва да вървя, за да се обадя на новия си шеф.

– Новия ти какво?

– Шеф.

– Така си и помислих, но не бях сигурна.

- Дочуване, Нан.
- Дочуване, Дейвид.

Дейвид закопча пропуска на ревера си и излезе от поликлиниката. Тръгна по асфалтовия под на света, ограден от стените на завода. От постройките наоколо долиташе глух тътен, някакъв камион му изсвири с клаксон, в околото му влезе сажда. Опита се да я извади с тълчето на носната си кърпа и най-накрая успя. Когато зрението му се възстанови, той се озърна, за да открие сграда номер 31, където се намираха новото му работно място и новият му шеф. От мястото, където беше, тръгваха радиално четири алеи и достигаха, както му се струваше, чак до хоризонта.

Спря някакъв човек, който изглежда не бързаше толкова отчаяно, колкото останалите.

– Извинете, бихте ли ми казали как да стигна до сграда номер трийсет и едно, кабинета на господин Фламър?

Мъжът, когото спря, беше възрастен и със светнали очи, сякаш мизмизмизта, шума и забързаната дейност наоколо му доставяха удоволствието, което Дейвид би изпитал през април в Париж. Той се вгледа с примижани очи в пропуска, а след това и в лицето му.

– Нов си, така ли?

– Да. Днес е първият ми ден.

– Какво знаеш ти за всичко това! – поклати глава мъжът учудено и му намигна. – Нов, а? Сграда трийсет и едно? Виждаш ли я, ей там? Между нас и нея няма нищо, освен кал. Сега я завършиха. Виж сега онзи воден резервоар, на около петстотин метра. Алея седемнайсега се отклонява оттам. Ще вървиш по нея, докато стигнеш почти до края, след това ще пресечеш железопътната линия... Казваш, че си нов, а? Май ще е по-добре да те заведе. Отбих се само за минутка, да поговоря с пенсионния отдел, но това може да почака. С удоволствие ще се поразходя.

– Благодаря.

– Петдесет години работих тук – каза той гордо и поведе Дейвид през алеи, железопътни релси, стари рампи, сгради, пълни с метални стружки, огън, скърцащи и тътнещи машини, по коридори със зелени стени и черни врати.

– Вече не дават да работиш повече от петдесет години оплака се възрастният. – Не можеш да започнеш работа, преди да навършиш осемнайсет, не можеш да останеш и след шейсет и пет. – Той повдигна с

палец ревера си и Дейвид видя малката златна значка, на която, върху търговския знак на компанията, бе изписано „50“. – Сега никой от вас, младите, не може да се надява да носи такова нещо, независимо колко му се иска.

– Хубава значка – отбеляза Дейвид.

Възрастният посочи една врата.

– Ето го кабинета на Фламър. Дръж си устата затворена, докато разбереш кой какъв е и научиш какво мисли той.

Секретарката на Лу Фламър не беше на мястото си, така че Дейвид отиде до вратата на вътрешния кабинет и почука.

– Да? – разнесе се приятен мъжки глас. – Влизай!

Дейвид отвори вратата.

– Господин Фламър?

Лу Фламър беше нисък, въздебел мъж, на около трийсет, който му се усмихна сърдечно.

– С какво мога да ви бъда полезен? – попита той.

– Аз съм Дейвид Потър, господин Фламър.

Напомнящото за Дядо Коледа настроение на Фламър помръкна. Той се облегна назад, качи краката си на бюрото и мушна в голямата си уста пурата, която прикриваше с ръка.

– Помислих, че си ръководителят на скаутите – каза той и погледна към часовника на бюрото си, монтиран върху миниатюрен модел на последната автоматична съдомиялна машина на компанията. – Днес на посещение в завода са дошли скаути. Трябваше да са тук преди петнайсет минути, за да им изнеса лекция на тема скаутското движение и индустрията. Петдесет и шест процента от висшите служители на „Федерал Апаратус“ са били скаути.

Дейвид започна да се смее, но се оказа, че го прави сам и престана.

– Удивително число – отбеляза той.

– Да – кимна Фламър замислено. – То говори много както за скаутското движение, така и за индустрията. Така. Преди да ти покажа работното място, трябва да ти обясня атестационната система. Така пише в наръчника. Дилинг спомена ли ти за нея?

– Не, доколкото си спомням – отвърна Дейвид. – За кратко време ме заляха с река от информация.

– Е, не е кой знае какво. Веднъж на всеки шест месеца се прави специален атестационен лист, от който ние, а и ти, разбираме докъде си стигнал и как се развиваш. Трима души, които са в течение на работата ти, изготвят независими оценки за теб, а после те се обединяват в едно,

с копия за теб, за мен, за шефа на „Личен състав“ и за шефа на рекламния отдел на корпорацията. Ще бъде добре за всички, а най-вече за теб самия, ако приемеш това, както подобава. – Той размаха един атестационен лист пред лицето на Дейвид. – Виждаш ли? Има графи за външен вид, лоялност, бързина, инициативност, готовност да помагаш... такива работи. Ти също ще правиш оценки на другите. Всичко е анонимно.

– Разбирам. – Дейвид почувства, че почервява от негодувание. Опита се да се пребори с това чувство, каза си, че реагира като провинциалист, че е по-добре да свикне да се чувства като част от големия професионален колектив. А сега за заплатата ти, Потър – продължи Фламър. – Никога няма да идваш при мен, за да искаш повишение. Това се прави в зависимост от атестационния лист и кривата на заплатите. – Той затършува из чекмеджетата и извади голяма диаграма, която разгърна върху бюрото си. – Ето, виж тази графика. Тя отразява средната заплата на човек, завършил образование. Виждаш ли, можеш да видиш как се увеличава. На трийсет години, средният работник получава толкова, на четирийсет – толкова и така нататък. Линията отгоре показва какво може да изкара човек, който наистина има способности. Виждаш ли? Тя е малко по-високо и се изкачва малко по-бързо. На колко години си?

– Двайсет и девет – отвърна Дейвид, докато се опитваше да види какви цифри са отбелязани за заплатите вляво на графиката. Фламър видя това и съвсем съзнателно ги скри с лакът.

– Аха – изсумтя той, наплюнчи молива и драсна малко кръстче на кривата, отразяваща заплатата на средния работник. – Това си ти.

Дейвид погледна кръстчето, после проследи с очи кривата по хартията – полегатите склонове, падинките, пустите плата, докато не стигна до мястото, където умираше – възрастта шейсет и пет години. Графиката не допускаше да се задават въпроси, не оставяше място за спорове. Дейвид вдигна поглед към човешкото същество, с което също щеше да си има работа.

– Някога сте издавали седмичник, нали господин Фламър?

Фламър се засмя.

– В наивната си, идеалистична младост, Потър. Печатах реклами на супермаркети, събирах клюки, определях шрифтовете и пишех редакционни статии, които трябваше да спасят света, за Бога!

Дейвид се усмихна с възхищение.

– Какъв цирк, а?

– Цирк? Може би трябва да се нарече „клоунада“. Все пак това е добро средство да пораснеш навреме. Трябваша ми само шест месеца, за

да си дам сметка, че се трепя за трохи, че дребният човек не може да спаси и село с три къщи и че и без друго не си струва да се спасява света. И започнах да търся най-доброто. Продадох вестника на една групировка, дойдох тук и ето ме сега.

Телефонът извънтя.

– Да? – обади се Фламър с любезен глас. – Рек-ла-мен от-дел. – Добродушната му усмивка изчезна. – Не. Шегуваш се, нали? Къде? Истина ли? Не е майтап? Добре, добре. Боже! Как можа да се случи тъкмо сега!? Тук няма никой, а не мога да изляза заради проклетите скаути! – Той затвори. – Потър, получаваш първата си задача. В завода е попаднал елен!

– Елен?

– Не знам как е влязъл, но е вътре. Някакъв водопроводчик отишъл да поправи чешмата на тенис корта срещу сграда двеста и седемнайсет и подплашил елена, който се бил скрил под трибуните за зрители. Сега са го заклезили край металургичната лаборатория. – Фламър се изправи и удари с ръка по бюрото. – Смърт! Ще научи цялата околност, Потър! Помисли си за клюките! На първа страница! И отгоре на всичко, точно сега Ал Топин е в завода „Аштабула“, за да снима новия вискозиметър, който са направили там! Както и да е! Ще се обадя на един фотограф от града и ще му кажа, че ще го чакаш пред металургичната лаборатория. Ще подготвиш съобщението за пресата и ще се погрижиш да снима, каквото трябва. – Той изведе Дейвид в коридора. – Върни се по пътя, по който дойде и свий наляво, вместо надясно при цеха за маломощни двигатели, мини през хидравликата, хвани автобус номер единайсет на алея девет и ще стигнеш. След като напишеш материала и снимките станат, ще ги одобри правният отдел, шефа по сигурността, шефът на завода и отговорника по поддръжката на терена. След това ще ги пуснем за печат. Действай. Този елен не получава заплата от нас и няма да те чака да пристигнеш. Ако свършиш работата днес, утре писанията ти ще се появят на първа страница на всички вестници, ако ги одобрят. Фотографът се казва Макгарви. Разбра ли? Сега си в голямата игра, Потър. Ще следим как ще се справиш. – И Фламър затръшна вратата след него.

Дейвид тръгна по коридора, надолу по стълбата, по алеята навън и забърза както всички останали в надпреварата с времето. Много погледи, изпълнени с възхищение, се обърнаха към забързания млад човек.

И той продължи да крачи, докато умът му вреше и кипеше от новата информация: Фламър, сграда 31, елен, металургична лаборатория, фотограф, Ал Тапин. Не. Ал Тапин в Аштабула. Фотографът Флени. Не.

Маккамър. Не. Маккамър е новият шеф. Петдесет и шест процента скаути. Елен край вискозимерната лаборатория. Не. Вискозиметърът е в Аштабула. Обади се на Данър, новия шеф, за да ти каже какво да правиш. Три седмици отпуск след петнайсет години. Данър не е новият шеф. Все едно, новият шеф е в сграда 319. Не, Фанър е в сграда 399819–83319.

Дейвид спря. Пред него се изпречи изпоцапан прозорец, който запушваше сляпата уличка. Разбра, че никога не е виждал това място, че в паметта му е изгърмял бушон и че еленът не е на заплаща. Въздухът в задънената уличка бе натежал от някакво танго и миризмата на изгоряла изолация. Дейвид изтри едно петно на стъклото и надникна с надеждата да види нещо понятно за него.

Вътре на пейки седяха редици жени, които поклащаха глави в такт с тангото и мушкаха поялници в големи птичи гнезда от разноцветни проводници, които пълзяха край тях, поставени върху транспортни ленти. Една от жените вдигна глава, видя го и му намигна. Дейвид избяга.

На изхода от уличката той спря някакъв човек и го попита дали е чувал нещо за елен в завода. Онзи поклати глава и го изгледа особено и Дейвид си даде сметка, че сигурно изглежда много странно.

– Чух, че бил някъде до лабораторията – каза той.
 – Коя лаборатория? – попита непознатият.
 – Не съм много сигурен. Много ли има?
 – Химическа, за изпробване на материали, за изолатори, за бои...
 коя?

– Не... не мисля, че беше някоя от тях.
 – Съжалявам. Мога да остана тук цял ден и да изреждам лабораториите и пак да не позная. Трябва да тръгвам. Случайно да знаеш в коя сграда е диференциалният анализатор?

– Съжалявам – поклати глава Дейвид.

Спря още няколко души, но никой не бе чувал за елена, така че се опита да се върне до кабинета на шефа си, независимо как му беше името. Поеха го теченията на завода, лашкаха го насам и нататък, изтласкаха го в глухи води и отново го помитаха в бързеите си. Умът му все повече се вцепняваше и рефлексите му за самосъхранение поемеха все по-голяма отговорност.

Избра една случайна постройка и влезе, за да си отдъхне от лятната горещина. Оглуши го невероятен шум – вътре режеха стоманени листа, блъскаха ги, придаваха им причудливи форми с помощта на огромни чукове, които се спускаха от облаците дим и прах, закриващи тавана. На дървен стол близо до вратата седеше едър, космат мъж и наблюдаваше

как огромен струг оформяше стоманена пръчка с дебелината на молив. На Дейвид му мина през ум да поиска телефонния указател на завода и да търси в него, докато попадне на името на шефа си. Повика стругаря от няколко метра разстояние, но гласът му се изгуби в трясъка. Потупа го по рамото.

– Има ли наблизно телефон?

Мъжът кимна, сви дланта си на фуния край ухото на Дейвид и извика:

– Ей натам, покрай... – един от чуковете изтряска. – Свий наляво и продължавай, докато... – Някакъв кран пусна на пода връзка ламарина. – Четвъртата врата нататък. Няма как да сбъркаш.

Дейвид излезе навън и избра друга врата. Тук беше спокойно и имаше климатична инсталация. Оказа се във фойето на някаква зала, в която няколко души разглеждаха кутия, обсипана с копчета и циферблати, която се въртеше върху някаква поставка, обляна от силна светлина.

– Извинете – каза той на момичето на пропуска край вратата, – бихте ли ми казали къде наблизно има телефон?

– Ей там, зад ъгъла, господине – отвърна момичето. – Но днес могат да влизат само кристалографите. Вие с тях ли сте?

– Да – отговори Дейвид.

– А... добре. Заповядайте. Името ви?

Дейвид го каза и мъжът, седнал до момичето, го надраска върху един етикет. Окачиха го на ревера му и го пуснаха вътре. Някакъв едър, плешив човек с широка усмивка и големи зъби, на чийто етикет пишеше „Стан Дънкел, продажби“ го улови за лакътя и го поведе към залата.

– Доктор Потър – заговори Дънкел, – питам ви, това ли е начинът да се конструира рентгенов спектрогониометър или не?

– Да – отвърна Дейвид, – несъмнено това е начинът.

– Мартини, доктор Потър? – прекъсна ги една сервитьорка с поднос.

Дейвид пресуши чашата на една огнена, пареща глътка.

– Какви характеристики очаквате от един рентгенов спектрогониометър, доктор Потър? – попита Дънкел.

– Преди всичко да е здрав, господин Дънкел – отвърна Дейвид и остави събеседника си да се кълне в репутацията си, че няма по-здрав под слънцето.

Застана край телефонния автомат и едва бе преминал през буквата „А“ на указателя, когато по някакво чудо името на шефа се върна в паметта му – Фламър! Намери номера и набра.

– Кабинетът на господин Фламър – чу се женски глас.

– Мога ли да говоря с него? Обажда се Дейвид Потър.

– О! Господин Потър! Господин Фламър излезе някъде из завода, но нареди да ви предам още нещо за историята с елена. Когато го хванат, месото му ще се използва за пикника на клуб „Четвърт столетие“.

– Четвърт столетие? – учуди се Дейвид.

– О, бива си го, господин Потър. В него членуват хората, които са работили в компанията двайсет и пет години и повече. Безплатни напитки и пури, най-доброто от всичко. Прекарват си чудесно.

– Нещо друго за елена?

– Нищо ново, освен това, което вече ви е казал – отговори тя и затвори. Дейвид Потър, с три мартинита в иначе празния си стомах, се огледа наляво и надясно, за да потърси елена.

– Но този рентгенов спектрогониометър е здрав, доктор Потър – провикна се Дънкел от стъпалата пред изхода.

На отсрещната страна на алеята имаше зелена площ, оградена с жив плет. Дейвид се мушна през плета и се оказа край някакъв тенис корт. Мина зад трибуните за зрителите, където имаше хладна сянка и седна с гръб към металната мрежа, която отделяше територията на завода от боровата гора отгатак. Навън водеха два портала, но и двата бяха завързани с тел.

Реши да поседи на това място само малко, колкото да овладее нервите си и да се ориентира. Можеше да помоли да предадат на Фламър, че внезапно се е разболял, което не беше лъжа в общи линии или...

– Ето го! – извика някой в другия край на игрището. Последваха весели викове, крясъци, тропот на тичащи крака. Един елен със счупени рога се мушна под трибуните, видя Дейвид и отново хукна като обезумял покрай оградата. Куцаше, а червеникавокафявата му козина бе изпоцапана със сажди и смазка.

– Полека! Не го плашете! Нека остане там! Стреляйте към гората, не към завода.

Дейвид излезе иззад седалките и видя голям полукръг от мъже в няколко редици, които се приближаваше бавно към ъгъла, където бе еленът. Най-отпред стояха полицаите от вътрешната охрана на завода с извадени пистолети. Другите членове на групата носеха пръчки, камъни и примки, набързо направени от тел.

Еленът удари с копито тревата, изправи се на задни крака и застрашително наведе счупените си рога към групата.

– Чакайте! – разнесе се познат глас. Зад тълпата спря голяма

служебна лимузина. През прозореца ѝ се показваше Лу Фламър, новият шеф на Дейвид. – Не стреляйте, докато не го снимаме жив. – Фламър издърпа фотографа от колата и го избута в първата редица.

След това видя Дейвид, застанал сам край оградата.

– Браво, Потър! – извика му той. – Точно където трябва! Фотографът се загуби и трябваше да го докарам с колата.

Фотографът засвятка със светкавицата си. Еленът се подплаши и хукна към Дейвид. Той бързо развърза телта на единия портал и го отвори широко. Само след миг бялата опашчица на животното изчезна в гората оттатък.

Настъпилата гробна тишина бе нарушена най-напред от свиренето на някаква машина и след това от затръшването на портала. Дейвид тръгна към гората, без изобщо да се обърне назад.

КРАЙ

© 1955 Кърт Вонегът
© 1994 Владимир Германов, превод от английски

Kurt Vonnegut
Deer in the Works, 1955

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1259>]